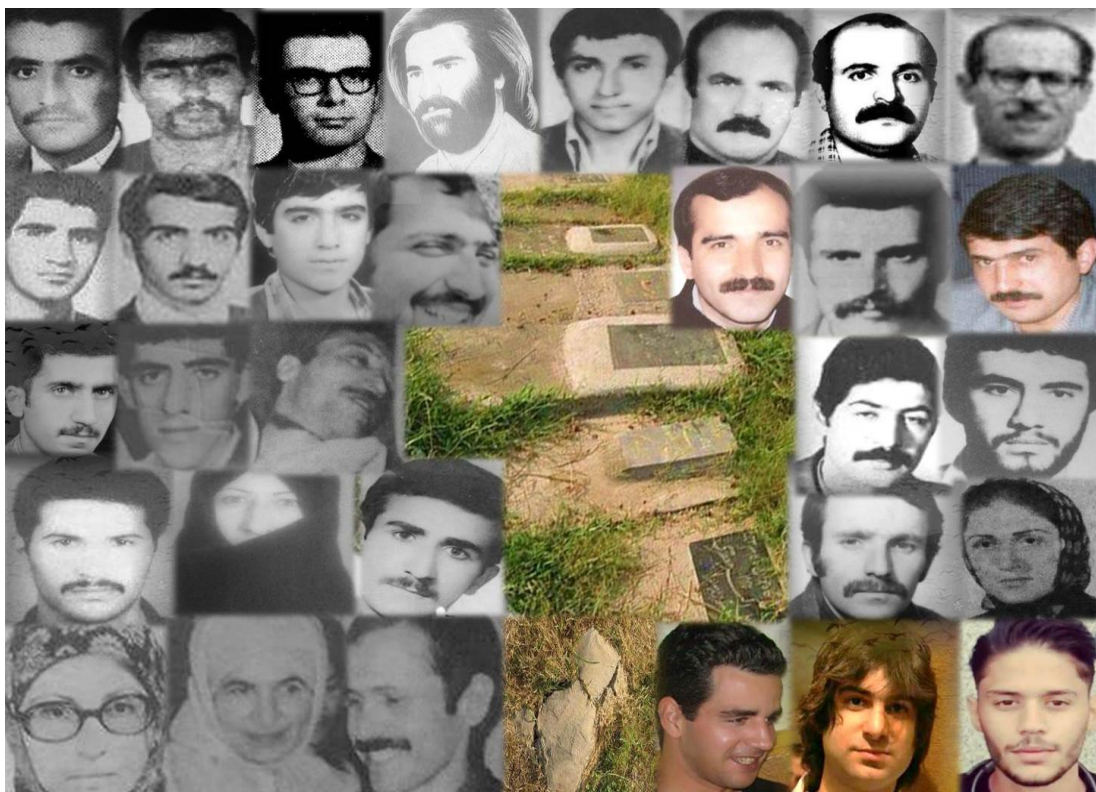

عاشق ترین زندگان سبزمان سنگرود که بر خاک غمخوده اند!

امیرجوهری لنگرودی

سه شنبه ۱۱ شهریور ۱۳۹۹ برابر با ۰۱ سپتامبر ۲۰۲۰

پرده‌ی اول:

بار دیگر شهریور ۱۳۹۹ آخرین ماه تابستان و دهم شهریور، روز تجمع خانواده‌ها در خاوران‌های ایران را پشت سر گذاشتیم!

جایی برای پنهان کردن دست‌های خون آلوده‌ی حاکمان دین‌مدار نیست. ای جانمایی که همچنان بر مسند حاکمیت‌اید!

وقتی عکس‌ها را در کنار هم قرار می‌دهم؛ دریغ می‌آید، احساسم را با شما تقسیم نکنم؛ به عنوان یک فعال سیاسی، که سال‌ها با اشک و دریغ و آه جان‌های در خاک مانده‌ی رفقایم، درخلوت خویش گریستم، در نقد انکار جنایات صورت گرفته همچون همیشه نگویم و ننویسم: در اینجا جایی برای پنهان کردن دست‌های خون آلوده‌تان نیست.

شما همچون امام مرگتان خمینی، آنگاه که با فصاحت هرچه تمامتر به انکار این جنایات بر می‌خیزید، در زمره‌ی صحنه‌گردانان جنایات صورت گرفته، به‌شمار می‌آید؛ چرا که همه‌ی ادعاهای‌تان به تمامی لاف و دروغ است.

دهم شهریور که می‌رسد می‌توان گفت: خاک خاوران همچنان داغ می‌نماید و داغ‌تر هم می‌شود. چرا که زیر خاک خاوران‌های ایران هزاران هزار فریاد خفته‌ای آرمیده‌اند. گرمای خاک از فریاد نهفته‌ی آن‌ها و خانوادهايشان که در دهم شهریور، به رسم هر ساله، بر سر خاک‌شان به احترام می‌ایستند، تفته‌تر می‌گردد.

در این میان، آنان که کشتار دهه‌ی شصت را انکار می‌کنند و می‌خواهند واقعیت وجودی خاوران‌های ایران و فریاد مادران، پدران، همسران و فرزندان جانباختگان را در کنار این عکس‌ها انکار کنند، خود از مصادیق «جنایت علیه بشریت»‌اند. زنده و مرده‌ی آنان، در پیشگاه خانواده‌های دادخواه و افکار عمومی جامعه باید به محاکمه کشیده شود. ما نه می‌بخشیم و نه فراموش می‌کنیم!

پرده‌ی دوم:

در نمایه‌ی این مجموعه، عکس‌هایی‌ست که طی سال‌ها جمع کرده‌ام، عکس‌های همه‌ی عاشقان زنده‌ی شهرمان نیستند، ولی آنچه تا حال فراهم آمده نمایانگر سیمای عمومی جانباختگان یک شهر و روستاهای پیرامون آن است که از اولین عکس سمت چپ ستون اول، یعنی رفیق هادی (کامران) بنده‌خدای لنگرودی از انزلی محله‌ی لنگرود، تا آخرین عکس سمت راست ستون پنجم، پژمان قلی‌پور، از روستای ملاط لیل کوی لنگرود، جوانانی‌هستند که در دو نظام دیکتاتوری شاه و شیخ، برخاک افتادند. اولی از خیزش سیاهکل در سال ۱۳۴۹ و دیگری در جریان اعتراضات سراسری آبان ۱۳۹۸ جان خود را از دست دادند.

این گستره‌ی زمانی ۴۹ ساله، نشان می‌دهد دژخیمان حکومت‌های آدم‌کش هرگز نتوانسته‌اند رنج و پایوری، امید و مقاومت زندانی و «نه» گفتن آنان در برابر شکنجه و خشونت بیرحمانه را در تاریکی سیاهچال‌های‌شان به بند کشند. آری انسان زندانی را می‌توان با محاکمه و بی‌محاکمه، با حکم و بی‌حکم، به بند کشید اما تا به حال هیچ دیکتاتوری نتوانسته آرمان‌های انسانی را به بند کشد. هرچند که دژخیمان طی هر فرصتی، شیهه سر می‌دادند: «ما نمی‌گذاریم کسی قهرمان شود» بازجوها، شکنجه‌گران و جلادان درون زندان‌ها، چنان فضای مختقی برای زندانیان به‌وجود آورده بودند که سایه‌ی آنان نیز، تصور شکنجه و بازخواست را به ذهن زندانی متبادر می‌کرد.

پرده‌ی سوم:

برآنم که در سیمای سوزان جانباختگان شهر شمالی ما لنگرود؛ باید برای نسل ما و بعد ما روشن شود که در طول بیش از چهار دهه حاکمیت سیاه سران رژیم اسلامی از فردای قیام بهمن، چگونه انبوهی از انسان‌های عاشق زندگی سر بردار شدند؟ چه جان‌های شیفته و دوست داشتنی به پای چوبه‌های دار رفتند؟ و چه سینه‌های مالمال از عشق و سرور، عاطفه و مهر، آرمان خواهی و مهرورزی به انسانیت، مردم و طبقات محروم جامعه، در سینه‌ی دیوار با طناب‌های دار ناکسان و جانیان زر و زور، در خون خویش غلطیده، به درون تلی از خاک آرمیدند؛ نام‌شان چیست و در کجاها دفن شدند و چه انبوه بی‌شمار آن جان‌ها که تا به امروز حتی برای اعضای خانواده‌شان بی‌رد و نشان باقی مانده‌اند؟

پرده‌ی چهارم:

نیک می‌دانم که فهرست کنونی، تمامی جانب‌اختگان شهرم را دربر ندارد؛ پس دست نیاز به‌سوی همه‌ی خانواده‌های این عزیزان دراز می‌کنم تا بتوانم این فهرست را کامل و زندگی‌نامه‌شان را فراهم آورم. چرا که بر این باورم: در این میان حتی یک نام را نباید فراموش کرد!

۱- اخوان اقدم لنگرودی، ناصر، سازمان فدائیان خلق ایران (۱۶ آذر) / ۲- اخوان اقدم، اسدالله، اعضای هوادار سچفخا / ۳- اصغرخانی، مجتبی، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۴- اصغرنژاد، امیر، اعضای هوادار سچفخا / ۵- امجدی، رحیم، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۶- استوار، موسی، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۷- اسماعیل‌نژاد، مرتضی، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۸- ارغند، قنبر، اعضاء هوادار سچفخا / ۹- اکبری دهنه‌ای، علی اکبر، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۰- اکبری، حسن، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۱- بابائی، بهروز، اتحاد مبارزان کمونیست ایران (سهند) / ۱۲- بابائی‌پور، محمود، چپ دمکرات (زمان شاه اعدام شد) / ۱۳- باطبی شلمانی، محمود، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۴- شبرنگ لنگرودی، مهران، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۵- عربزاده بحری، حامد، (۱۵ ساله) سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۶- بذری، کامبیز، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۷- بنده‌خدای لنگرودی، کامران (هادی)، اعضای سچفخا (زمان شاه اعدام شد) / ۱۸- پیراسته، طیبه، (درمقطع قیام تیر خورد و روی چرخ نشست و بعد این حادثه جان سپرد) / ۱۹- پور حشمتی، [؟]، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۲۰- ترابی لنگرودی، منیژه (فاطمه)، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۲۱- ترابی لنگرودی، منیره (مینو)، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۲۲- جواهری، سید جلیل، اتحاد مبارزان کمونیست ایران (سهند) / ۲۳- جعفری، عباس، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۲۴- جعفری، علی اکبر، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۲۵- حامدی، علی، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۲۶- حامدی، رضا، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۲۷- حبیبی، فرزانه، [؟] / ۲۸- حسینی، علی، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۲۹- حمیدی، گلی، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۳۰- حسن‌پور، احمد، اعضاء هوادار سچفخا / ۳۱- حسن‌زاده، علی، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۳۲- حسن‌زاده، فریدون، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۳۳- حدادزاده، زهره السادات، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۳۴- حسن‌زاده، قاسم، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۳۵- خاوری لنگرودی، سید میر علی نفی (روحانی نماینده‌ی مجلس شورای اسلامی)، به جرم طرفداری از مهدی هاشمی - داماد حسینعلی منتظری - اعدام شد / ۳۶- خداپرستی، حسین، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۳۷- خداپرست، ناصر، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۳۸- خدای، مجید، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۳۹- خیرخواه لنگرودی، علی، سازمان رزمندگان طبقه‌ی کارگر / ۴۰- خشک‌دامن (گلباغی)، رحمت، (در کردستان جان خود را در راه آزادی و برابری نهاد) سازمان کارگران انقلابی ایران، راه کارگر / ۴۱- دواتچی لنگرودی، مجتبی، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۴۲- دهقان نژاد، علی، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۴۳- دیانک شوری، منصور، سازمان فدائیان خلق ایران، اکثریت / ۴۴- ذبیحیان لنگرودی مهدی (صاحب)، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۴۵- مکرّم پور، رضا، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۴۶- ذبیحیان لنگرودی، ابراهیم، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۴۷- ذبیحیان لنگرودی سکینه (پروانه)، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۴۸- راسخی، تقی، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۴۹- راسخی لنگرودی، معصوم، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۵۰- راسخی لنگرودی، مهدی، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۵۱- رسولی، [؟] (نام پدر علی. سال ۷۴، شب بازداشت موقت، بعد از ۵ ساعت اعدام شد)، تعلق سازمانی نداشت / ۵۲- رزاقی، رسول، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۵۳- رضایی یگانه، دوست احمد، سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت) / ۵۴- رصدی اعتماد

لنگرودی، سید احمد، عضو کمیته‌ی مرکزی حزب توده ایران / ۵۵ - رضوی لنگرودی، مجتبی، [؟] / ۵۶ - رمضانیان، حسن، خط 3 / ۵۷ - روحی دهنه‌ای، عبدالله، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۵۸ - رهبر، محمود، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۵۹ - رهبر، ریاسری، [؟] / ۶۰ - زینالی، کاظم، سازمان مجاهدین خلق ایران (۹ اردیبهشت ۱۳۶۳ در لنگرود به دار آویخته شد) / ۶۱ - سلطانپور (سلطان‌دوست) لنگرودی، [؟] / ۶۲ - سالمکار، عطا، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۶۳ - شریعتی، غلامرضا، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۶۴ - شریعتی، محمدرضا، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۶۵ - شعبانی، عبدالجبار، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۶۶ - شعبانی، علی، سازمان مجاهدین خلق ایران (۹ اردیبهشت ۱۳۶۳ در لنگرود به دار آویخته شد) / ۶۷ - شهدی، سهراب، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۶۸ - شهیدی، سید قاسم (بهزاد)، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۶۹ - شیرازی، ابراهیم، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۷۰ - شیرازی، طیبه، سازمان مجاهدین خلق ایران (در مراسم شب عقد دستگیر شد و تیر باران شد) / ۷۱ - صادقی، راشد، سازمان فدائیان خلق (۱۶ آذر) / ۷۲ - صادقی، مهران، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۷۳ - صدرایی نجفی اشکوری لنگرودی، حسین (اقدامی)، سازمان فدائیان خلق (۱۶ آذر) / ۷۴ - صدرایی نجفی اشکوری لنگرودی، علی، سازمان فدائیان خلق (۱۶ آذر) / ۷۶ - صفری، محمد، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۷۷ - صفری لنگرودی، نادر، سازمان مجاهدین خلق ایران، (دکترای شیمی، اعدامی زمان شاه) / ۷۸ - ظفری، محمد، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۷۹ - طاهرپور گلسفیدی، بهرام، [؟] / ۸۰ - عبدالمهدی، عبدالله، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۸۱ - عزیزی، احمد، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۸۲ - عزیزی، هرمز، سازمان مجاهدین خلق ایران (۹ اردیبهشت ۱۳۶۳ در لنگرود به دار آویخته شد) / ۸۳ - عرفانی، داریوش (دارا)، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۸۴ - غلامیان لنگرودی، احمد (هادی)، رهبری سازمان اقلیت بعد از انشعاب / ۸۵ - غلامی‌نژاد، تقی، گرایش سیاسی به سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت) در ملاقات با برادرش در زندان مالک اشتر لاهیجان کشته شد / ۸۶ - فرجودی کیاکلاویه، حسن (معروف به حسن دایی)، سچفا (اعدام در زمان شاه) / ۸۷ - فرهادیان لنگرودی، ناهید، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۸۸ - فرهادیان لنگرودی، فیروز، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۸۹ - فخر یاسری، فیروز (پیروز)، سازمان کارگران انقلابی ایران، راه کارگر / ۹۰ - فلاح‌پور، بیژن، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۹۱ - قبادی، سید محمود، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۹۲ - قربان‌نژاد، منیر، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۹۳ - قربان‌پور، قربانعلی، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۹۴ - قریشی لنگرودی، رضا، سازمان رزمندگان طبقه کارگر / ۹۵ - کاظمی، زین‌العابدین (کاندید سازمان چریکهای فدایی از شهرستان لنگرود، بعد از انشعاب با سازمان فدائیان خلق (۱۶ آذر) / ۹۶ - کریمی، صادقی، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۹۷ - کیابی، امین (علی)، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۹۸ - کیاکلاویه، سید صادق، [؟] / ۹۹ - لنگرودی، مینا، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۰۰ - [؟]، علی، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۰۱ - [؟]، نادر، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۰۲ - لنگرودی، زهرا، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۰۳ - لنگرودی، قاسم، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۰۴ - لنگرودی، منیژه، [؟] / ۱۰۵ - لنگرودی، حسن، سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت) / ۱۰۶ - لنگرودی، اکبر، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۰۷ - ماهباز (علوی)، علی، سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت) / ۱۰۸ - مجدزاده، حسن، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۰۹ - محمدی گلسفیدی، حسین، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۱۰ - محمودی، زینب، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۱۱ - مرادی لنگرودی، محمد صادق، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۱۲ -

مرادی لنگرودی، مسعود، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۱۳ - مسیحای لنگرودی، بیژن، [۴] / ۱۱۴ - مسیحای لنگرودی، محمد، اعضای هوادار سچفا / ۱۱۵ - مسیحای لنگرودی، منیژه، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۱۶ - مسیحای لنگرودی، مهدی، اعضای هوادار سچفا / ۱۱۷ - مطلبی لنگرودی، شاهپور، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۱۸ - منصوری، رضا، سازمان کارگران انقلابی ایران، راه کارگر / ۱۱۹ - میثمی لنگرودی، حسن، حزب توده ایران / ۱۲۰ - میثینی لنگرودی، ناصر، سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت) / ۱۲۱ - نیکفر، حسن، کاندید سازمان مجاهدین خلق ایران از شهرستان لنگرود / ۱۲۲ - نیکفر شلمانی، علی، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۲۳ - نوربخش، [۴]، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۲۴ - میرناطقی لنگرودی، سید ابوالقاسم، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۲۵ - نجفی امیرکیاسر، محمد، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۲۶ - نجاتی، محمد، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۲۷ - هوشیاری لنگرودی، سید خلیل، سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت) / ۱۲۸ - هدائی، بهمن، اعضای هوادار سچفا / ۱۲۹ - یوسفی کنعانی، اصغر، سازمان مجاهدین خلق ایران / ۱۳۰ - جوادی فر لنگرودی، امیر / ۱۳۱ - آرامی لنگرودی، سینا / ۱۳۲ - قلی‌پور ملاطی، پژمان.

پرده ی پنجم :

برخی اسامی از جانب دوستانی چند، طی این سال‌ها به دستم رسید که پیگیری‌ام برای یافتن رد و نشانی از آن‌ها و دست‌یافتن عکس‌ها و تعلق گروهی، سازمانی آنان؛ یعنی شناسایی دقیق‌تر آن‌ها را همچنان دنبال می‌کنم.

- آقای دانش، در سال ۶۷ جاودانه شد، همسر و دخترشان در شهرستان لنگرود زندگی می‌کنند. پدر و مادرشان از دنیا رفته‌اند و اقوامشان بسیار کم به آنجا سر می‌زنند. به همین دلیل قبر تا حد زیادی قابل شناسایی نیست.

- عظیم نیکبخت، در سال ۶۰ دستگیر شد. از اعدام‌های سراسری ۶۷ جان سالم به‌در برد. چند سال پس از آزادی به دست نیروهای وزارت اطلاعات در مکانی نامعلوم کشته شد. پیکرش را در کنار دریا یافتند در حالی که ضربه‌های شدیدی به جمجمه‌اش وارد آمده بود. نیروهای امنیتی در مراسم خاکسپاری حضور داشتند و ادعا می‌کردند عظیم در دریا غرق شده! پیکرش را در روستای زادگاهش (شیخ علی کلايه) به خاک سپردند.

- حسین صفری، در روستای شیخ علی کلايه به دنیا آمد. دانشجوی دانشگاه تهران بود. بعد از انقلاب فرهنگی از تحصیل و کار محروم شد. قبل از ۳۰ خرداد ۶۰ دستگیر شد و در سال ۶۷ جاودانه شد. محل دفنش مشخص نیست.

- بهمن حقیقت طلب، در روستای بالارودپشت به دنیا آمد. در سال ۶۰ جاودانه شد (سال را مطمئن نیستیم). مزارش در روستای زادگاهش است.

- مرتضی کیابی، برادر علی (امین) کیابی. مزارش در قبرستان لنگرود است.

- محمد رضا نیکفر، در سال ۶۷ در زندان رشت جاودانه شد. برادر حسن نیکفر بود.

- مهران شبرنگ، بعد از ۳۰ خرداد سال ۶۰ جاودانه شد. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.

- محمد خدایرستی، در سال ۶۷ جاودانه شد. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.
- مسعود قلی زاده، مزارش در قبرستان لنگرود است.
- محمود حسینی، مزارش در قبرستان لنگرود است.
- حسن اکبری، در سال ۶۷ جاودانه شد. برادرش علی اکبری پیش‌تر در سال ۶۰ جاودانه شده بود.
- علی شعبانی، در روستای سیاه گیلده (روستایی بین لنگرود و لاهیجان) به دنیا آمد. در سال ۶۷ جاودانه شد.
- کامبیز بذری، در سال ۶۳ (سال را مطمئن نیستم) جاودانه شد. در حیاط خانه‌شان در روستای کومله به خاک سپرده شد.
- زهره حداد، در سال ۶۰ جاودان شد. به نقل از منابع شفاهی در هنگام غسل پیکرش متوجه شدند کف پایش پیامی برای مادرش نوشته: «به من تجاوز شده».
- صادق کریمی، سال ۶۰ جاودانه شد. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.
- علی اکبری، بعد از ۳۰ خرداد ۶۰ جاودانه شد. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.
- منیژه مسیحیان، زهره گلکار، طیبه شیرازی در سال ۶۷ جاودانه شدند.
- داریوش عرفانی، بعد از ۳۰ خرداد ۶۰ جاودانه شد. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.
- علی اکبر جعفری، سال ۶۷ جاودانه شد. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.
- رضا حامدی، بعد از ۳۰ خرداد ۶۰ جاودانه شد. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.
- محمد رضا شریعتی، در سال ۶۷ جاودانه شد. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.
- احمد عزیزی، در درگیری با بسیجیان زخمی می‌شود و در سال ۶۳ یا ۶۴ جاودانه شد. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.
- محمد صادق ادیب مرادی، در هنگام دستگیری در تهران خود را از ساختمان پایین می‌اندازد و جاودانه می‌شود.

پرده‌ی آخر :

برای من که گردآورنده‌ی این فهرست پُرشمار جانباختگان شهرم لنگرودم، نفی اعدام، نابودی زندان و فروریختن آن برسر زندانبانان امروز و چه فردای دیگر حائز اهمیت فراوانی است؛ نداشتن زندان در جامعه‌ای که برای ایجادش هرروزه در تلاشیم و مبارزه‌ایم، باید به نخستین خواسته برای جهانی دیگر که ممکن است، بدل گردد.

از مبارزه‌ی این همه انسان‌های شریف باید آموخت و نشان داد زندگی، مقاومت در برابر تباهی و ستم، عشق و آرمان‌خواهی بیهوده نبوده و نیست. منطق بقاء و ادامه‌ی زندگی باید به نام یکایک آنان ثبت گردد و در این میان حتی یک نام را نباید فراموش کرد.